

20 Μαΐου 2022

Ευλογία των πιθήκων: Τι πρέπει να ξέρουμε για τον ιό που εξαπλώνεται στην Ευρώπη

[Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός / Υγεία και ιατρικά θέματα](#)

Πως μεταδίδεται, ποια τα χαρακτηριστικά συμπτώματά της και πως θα προστατευθούμε από την σπάνια ιογενή λοίμωξη που εμφανίζεται σε όλο και περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες

Σε εγρήγορση βρίσκονται οι υγειονομικές αρχές στην Ευρώπη για τα κρούσματα – επιβεβαιωμένα και ύποπτα – της ευλογίας των πιθήκων που έχουν αναφερθεί στο Ηνωμένο Βασίλειο, την Ισπανία, την Πορτογαλία, την Ιταλία, τη Σουηδία, τις ΗΠΑ και τον Καναδά.

Η σπάνια ιογενής λοίμωξη συνήθως αφορά χώρες της Αφρικής και η αναφορά κρουσμάτων εκτός αυτής έχει προκαλέσει ανησυχία σε επιστήμονες και εθνικές υγειονομικές αρχές.

Σε «αυξημένη επαγρύπνηση» καλεί ο Επίκουρος Καθηγητής Επιδημιολογίας της Ιατρικής Σχολής Αθηνών Γκίκας Μαγιορκίνης.

Ο Καναδάς διερευνά 12 ύποπτα κρούσματα στην περιοχή του Μόντρεαλ, ενώ η Ισπανία και η Πορτογαλία έχουν εντοπίσει περισσότερα από 40 πιθανά και επιβεβαιωμένα, το Ηνωμένο Βασίλειο έχει επιβεβαιώσει τη διάγνωση της ευλογίας των πιθήκων σε εννέα ασθενείς και η Ιταλία κατέγραψε το πρώτο κρούσμα. Στις ΗΠΑ και συγκεκριμένα στην Πολιτεία της Μασαχουσέτης επιβεβαιώθηκε ένα κρούσμα που αφορά σε άνδρα που είχε πρόσφατο ιστορικό ταξιδιού στον Καναδά, με τις αμερικανικές αρχές να διερευνούν αν σχετίζεται με κάποιο τρόπο με τα ευρωπαϊκά κρούσματα.

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ) σε μια πρώτη εκτίμηση της κατάστασης αναφέρει ότι πολλά κρούσματα αφορούν ομοφυλόφιλους, αμφιφυλόφιλους ή άνδρες που κάνουν σεξ με άνδρες.

Όλοι οι ασθενείς που έχουν εντοπιστεί στην Πορτογαλία είναι σύμφωνα με τις υγειονομικές αρχές της μεσογειακής χώρας νεαροί κυρίως άνδρες με δερματικές αλλοιώσεις από την ευρύτερη περιοχή της Λισαβόνας, με την κατάσταση της υγείας τους να χαρακτηρίζεται σταθερή. Οι πορτογαλικές αρχές δεν έχουν ξεκαθαρίσει αν οι άνδρες αυτοί έχουν ιστορικό ταξιδιού σε αφρικανική χώρα, ή αν συνδέονται κάπως με τα κρούσματα που έχουν καταγραφεί στη Βρετανία ή άλλου.

Είναι η πρώτη φορά ιστορικά που η ευλογία των πιθήκων θεωρείται ότι μεταδίδεται μέσω της σεξουαλικής επαφής. Οι συνήθεις οδοί μετάδοσης του ιού είναι μέσω της στενής επαφής με μολυσμένα άτομα, προσωπικά τους είδη όπως ρουχισμός ή κλινοσκεπάσματα και καθώς και με απευθείας επαφή με σωματικά υγρά (μικροσταγονίδια, αίμα κ.λπ.) πασχόντων.

Η αφετηρία κρουσμάτων

Οι βρετανικές υγειονομικές αρχές (UKHSA) ήταν οι πρώτες που ανέφεραν κρούσμα της ευλογίας των πιθήκων στην Ευρώπη στις 7 Μαΐου, σε άτομο που είχε πρόσφατα επιστρέψει στην χώρα από τη Νιγηρία. Έκτοτε έχουν εντοπιστεί συνολικά εννέα κρούσματα. Τα δυο πιο πρόσφατα – ένα στο Λονδίνο και ένα στη Νότιοανατολική Αγγλία – δεν είχαν ιστορικό ταξιδιού στην Αφρική και είναι πιθανόν να έχουν κολλήσει τον ιό εντός της χώρας.

Μέχρι να υπάρξουν περισσότερα στοιχεία, οι βρετανικές υγειονομικές αρχές εφιστούν την προσοχή των πολιτών στον έγκαιρο εντοπισμό τυχόν δερματικών αλλοιώσεων στην περιοχή των γεννητικών οργάνων.

Τα συμπτώματα

Η ευλογία των πιθήκων συνδέεται με την ευλογία, ιογενή λοίμωξη που εξαλείφθηκε την δεκαετία του 1980. Η νόσηση διαρκεί δύο έως τέσσερις εβδομάδες και τα συμπτώματα μπορούν να εμφανιστούν 5 έως 21 ημέρες μετά τη μόλυνση.

Τα συμπτώματα της ευλογιάς των πιθήκων συνήθως ξεκινούν με ένα συνδυασμό πυρετού, πονοκεφάλους, μυϊκούς πόνους, οσφυαλγία, ρίγη, εξάντληση και πρησμένους λεμφαδένες. Αυτό το τελευταίο σύμπτωμα είναι συνήθως που βοηθά τους γιατρούς να διακρίνουν την ευλογία των πιθήκων από την ανεμοβλογιά ή την ευλογία, σύμφωνα με τον ΠΟΥ.

Μόλις εκδηλωθεί ο πυρετός, το βασικό σύμπτωμα της ευλογιάς των πιθήκων, ένα έως τρία 24ωρα αργότερα συνήθως εμφανίζεται και ένα δερματικό εξάνθημα στο πρόσωπο και έπειτα τα εξανθήματα εξαπλώνονται σε άλλα σημεία του σώματος.

Οι δερματικές αλλοιώσεις περνούν από μια άσχημη διαδικασία ωρίμανσης, από ωχρές κηλίδες (επίπεδες βλάβες) σε βλατίδες (ανυψωμένες βλάβες), κυστίδια (πληγές γεμάτες με υγρό), μετά φλύκταινες (πληγές γεμάτες πύον) και στη συνέχεια σχηματίζουν κρούστα πριν τελικά εξαλειφθούν.

Κρούσματα σε παιδιά στο Ζαΐρ που καταγράφηκαν την περίοδο 1970-1977 (Πηγή φωτογραφίας: WHO /Mark V. Szcze

Γιατί ονομάστηκε ευλογία των πιθήκων

Ο ιός της ευλογιάς των πιθήκων ανήκει στο γένος *Orthoroxvirus* της οικογένειας *Poxviridae*. Ανακαλύφθηκε για πρώτη φορά το 1958 όταν δύο κρούσματα που

μοιάζει με ευλογιά εμφανίστηκαν σε εργαστηριακούς πιθήκους (χρησιμοποιούν για πειράματα), εξ ου και το όνομα.

Αλλά οι πίθηκοι μπορεί να μην είναι αυτοί που ευθύνονται για τα κρούσματα και η φυσική δεξαμενή της ευλογιάς των πιθήκων παραμένει άγνωστη, αν και ο ΠΟΥ λέει ότι τα τρωκτικά είναι τα πιο πιθανά ζωικά είδη ως πηγή μετάδοσης.

«Στην Αφρική, ενδείξεις μόλυνσης από τον ιό της ευλογιάς των πιθήκων έχουν βρεθεί σε πολλά ζώα, συμπεριλαμβανομένων σκίουρων, αρουραίων και διαφόρων ειδών πιθήκων», σύμφωνα με τον ΠΟΥ.

Πού εντοπίζεται συνήθως η ευλογιά των πιθήκων

Η ευλογιά των πιθήκων σε ανθρώπους συνήθως αφορά περιοχές των τροπικών δασών της Κεντρικής και Δυτικής Αφρικής και δεν παρατηρείται στην Ευρώπη. Η Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό (ΛΔΚ) είχε το πρώτο καταγεγραμμένο κρούσμα ευλογιάς στον άνθρωπο το 1970. Έκτοτε, έχουν αναφερθεί κρούσματα σε 11 αφρικανικές χώρες: Μπενίν, Καμερούν, Κεντροαφρικανική Δημοκρατία, Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό, Γκαμπόν, Ακτή Ελεφαντοστού, Λιβερία, Νιγηρία, Δημοκρατία του Κονγκό, Σιέρα Λεόνε και Νότιο Σουδάν.

Το πρώτο ξέσπασμα της ευλογιάς των πιθήκων που αναφέρθηκε εκτός Αφρικής συνδέθηκε με την εισαγωγή μολυσμένων θηλαστικών το 2003 στις ΗΠΑ, σύμφωνα με τα Κέντρα Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων των ΗΠΑ (CDC).

Πιο πρόσφατα, το 2018 και το 2019, δύο ταξιδιώτες από το Ηνωμένο Βασίλειο, ένας από το Ισραήλ και ένας από τη Σιγκαπούρη, όλοι με ιστορικό ταξιδιού στη Νιγηρία, διαγνώστηκαν με ευλογιά των πιθήκων μετά από ένα μεγάλο επιδημικό κύμα εκεί, σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νοσημάτων (ECDC).

Πώς μεταδίδεται

Ο άνθρωπος μπορεί να κολλήσει τον ιό αν τον δαγκώσει ή τον γρατζουνίσει ένα μολυσμένο ζώο, καταναλώνοντας το κρέας μολυσμένων ζώων, δια της επαφής με μολυσμένο άτομο ή αγγίζοντας μολυσμένα κλινοσκεπάσματα ή ρούχα.

Ο ιός εισέρχεται στο σώμα μέσω δερματικών βλαβών, της αναπνευστικής οδού ή των βλεννογόνων (μάτια, μύτη ή στόμα).

Η μετάδοση από άνθρωπο σε άνθρωπο πιστεύεται ότι συμβαίνει κυρίως μέσω μεγάλων αναπνευστικών σταγονιδίων, τα οποία γενικά δεν μπορούν να ταξιδέψουν περισσότερο από λίγα εκατοστά, επομένως θα χρειαζόταν παρατεταμένη επαφή

πρόσωπο με πρόσωπο.

Ορισμένοι Βρετανοί ειδικοί σχολιάζοντας το πρόσφατο ξέσπασμα στο Ηνωμένο Βασίλειο λένε ότι είναι πολύ νωρίς για να καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι η ευλογία των πιθήκων εξαπλώνεται μέσω της σεξουαλικής επαφής, αλλά ίσως είναι πιθανό.

«Τα πρόσφατα κρούσματα υποδηλώνουν ένα δυνητικά νέο μέσο εξάπλωσης», έχει αναφέρει ο Neil Mabbott από το Πανεπιστήμιο του Εδιμβούργου, προσθέτοντας ότι σχετικοί ιοί είναι γνωστό ότι μεταδίδονται μέσω του σεξ.

Ο Keith Neal, ειδικός σε μολυσματικές ασθένειες στο Πανεπιστήμιο του Νότινγκαμ, λέει ότι η μετάδοση μπορεί να μην συνέβη μέσω της σεξουαλικής δραστηριότητας αλλά απλώς «της στενής επαφής που σχετίζεται με τη σεξουαλική επαφή».

Τα Κέντρα Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων των ΗΠΑ (CDC) αναφέρουν σε σχετικό δελτίο Τύπου ότι «ο καθένας, ανεξαρτήτως σεξουαλικού προσανατολισμού, μπορεί να μεταδώσει την ευλογία των πιθήκων μέσω επαφής με σωματικά υγρά, εξανθήματα της νόσου ή κοινά είδη (όπως ρούχα και κλιννοσκεπάσματα) που έχουν μολυνθεί».

Πόσο πρέπει να ανησυχούμε

Η ευλογία των πιθήκων «είναι συνήθως μια ήπια αυτοπεριοριζόμενη ασθένεια και οι περισσότεροι άνθρωποι αναρρώνουν μέσα σε λίγες εβδομάδες», σύμφωνα με την UKHSA.

«Είναι σημαντικό να τονίσουμε ότι η ευλογία των πιθήκων δεν εξαπλώνεται εύκολα μεταξύ των ανθρώπων και ο συνολικός κίνδυνος για το ευρύ κοινό είναι πολύ χαμηλός», υποστηρίζει ο Δρ Colin Brown, διευθυντής κλινικών και αναδυόμενων λοιμώξεων της βρετανικής υγειονομικής αρχής.

Οι μολυσμένοι ασθενείς στην Αγγλία προσβλήθηκαν από την παραλλαγή του ιού που κυριαρχεί στην Δυτική Αφρική, την οποία οι υγειονομικοί αξιωματούχοι αξιολογούν ως ηπιότερη από την παραλλαγή που κυριαρχεί στην Κεντρική Αφρική και έχει ποσοστό θνησιμότητας περίπου 1%.

Αν και τα συμπτώματά της είναι πιο ήπια από αυτά της ευλογιάς, η ευλογία των πιθήκων έχει αποδειχθεί ότι προκαλεί θάνατο έως και στο 10% των ασθενών που έχουν μολυνθεί από την περιοχή του Κονγκό, σε σύγκριση με περίπου 30% για την ευλογία, σύμφωνα με στοιχεία του ΠΟΥ.

Η θνησιμότητα είναι υψηλότερη μεταξύ των παιδιών και των νεαρών ενηλίκων, με

τα ανοσοκατεσταλμένα άτομα να διατρέχουν ιδιαίτερο κίνδυνο σοβαρής νόσου.

Η ευλογιά των πιθήκων κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης μπορεί επίσης να οδηγήσει σε επιπλοκές, συγγενή ευλογιά των πιθήκων ή θνησιγένεια, προειδοποίησε ο ΠΟΥ τη Δευτέρα.

«Ηπιότερες περιπτώσεις ευλογιάς των πιθήκων μπορεί να μην ανιχνευθούν και να αντιπροσωπεύουν κίνδυνο μετάδοσης από άτομο σε άτομο», αναφέρεται χαρακτηριστικά στο σχετικό δελτίο Τύπου του οργανισμού.

Θεραπεία και πρόληψη

Επί του παρόντος δεν συνιστάται ειδική αγωγή για την ευλογιά των πιθήκων και συνήθως υποχωρεί από μόνη της.

Τα κοινά οικιακά απολυμαντικά μπορούν να σκοτώσουν τον ιό της ευλογιάς των πιθήκων, σύμφωνα με το CDC.

Ο εμβολιασμός κατά της ευλογιάς πιστεύεται ότι είναι εξαιρετικά αποτελεσματικός στην πρόληψη της ευλογιάς των πιθήκων, αλλά επειδή η ευλογιά έχει εξαλειφθεί περισσότερα από 40 χρόνια, τα εμβόλια πρώτης γενιάς κατά της ευλογιάς δεν είναι πλέον διαθέσιμα.

Ένα νεότερο εμβόλιο που αναπτύχθηκε από τη Bavarian Nordic για την πρόληψη της ευλογιάς και της ευλογιάς των πιθήκων έχει εγκριθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση, τις ΗΠΑ και τον Καναδά (με τις εμπορικές ονομασίες Imvanex, Jynneos και Imvamune), ενώ αντιϊικά φάρμακα είναι επίσης υπό κλινική δοκιμή.

Πηγή: ygeiamou.gr